

Èuscar

Nivell intermedi

Competència lingüística comunicativa

A. Competència pragmàtica

1. Funcions

1.1. Coneixements i informació

Afirmar, negar; anunciar (projectes, decisions...); assentir, dissentir; classificar; comparar; confirmar la veracitat d'un fet; descriure (canvis...); donar informació (sobre persones, llocs, fets, esdeveniments, hàbits, comportaments, costums...); evocar; expressar coneixement o desconeixement; expressar dubte; identificar/-se; narrar un fet o esdeveniment passat; recordar alguna cosa a una persona, comprovar i expressar si es recorda una cosa; rectificar.

1.2. Opinions, creences; hipòtesis

Expressar una opinió, argumentar una opinió; expressar acord i desacord; expressar una creença; formular hipòtesis (sobre persones, coses, fets o esdeveniments...); predir; suposar; valorar un fet (com a probable, improbable o com a aparent).

1.3. Propòsits d'acció: intencions, decisions, voluntat

Acceptar o refusar un suggeriment; expressar el propòsit, la intenció o voluntat de fer alguna cosa; convidar; oferir alguna cosa; oferir ajut; oferir-se a fer alguna cosa; prometre; negar-se a fer una cosa.

1.4. Actes directius i persuasius (que tenen com a finalitat que la persona destinatària faci o no faci alguna cosa)

Demanar consell i aconsellar, recomanar; advertir; alertar; animar; demanar i donar instruccions; demanar i donar permís; donar ordres; demanar alguna cosa, demanar ajut, demanar que alguna persona faci alguna cosa com a favor, necessitat o obligació; sol·licitar; dispensar a algú de fer una cosa; demanar si es coneix una informació, demanar confirmació sobre la veracitat d'un fet, verificar una informació; demanar informació; demanar opinió; demanar sobre el propòsit, la intenció o la voluntat de fer una cosa; prohibir; proposar, suggerir; queixar-se, reclamar; recordar alguna cosa a una persona; recriminar.

1.5. Sentiments, actituds, estat físic i anímic

Expressar estat físic, de salut o d'ànim; admiració; decepció; afecte, amor, odi; simpatia, antipatia; alegria, felicitat, tristesa; ansietat; aprovació i desaprovació; diversió, avorriment; confiança o desconfiança; desig; rebuig; fàstic; desinterès i interès; indiferència; dubte; esperança; dolor, alleujament; irritació; preocupació; sorpresa; temor; tranquil·litat.

1.6. Relació social; actituds envers les altres persones

Presentar/-se i respondre a una presentació; saludar, respondre a una salutació; acceptar excuses; acomiadar-se, respondre a un acomiadament; convidar, acceptar o

declinar una invitació; agrair, respondre a un agraïment; atreure l'atenció; demanar disculpes i perdó, perdonar; donar, acceptar i refusar excuses; donar la benvinguda; expressar aprovació; felicitar i respondre a una felicitació; interessar-se per algú o per quelcom, respondre a mostres d'interès; lamentar.

2. Competència sociolingüística

Atès que la llengua és un fenomen sociocultural que incideix en la forma en què les persones es comuniquen i que comporta una manera de veure i d'entendre el món, cal posar l'accent en els aspectes de l'ús de la llengua, que es relacionen amb aquest fenomen i que conformen la competència lingüística. A continuació es llisten els aspectes que caldrà incorporar en el curs del procés d'ensenyament-aprenentatge d'aquest nivell:

2.1. Marcadors lingüístics de relacions socials que reflecteixen les diferències en l'estatus de les persones interlocutores, la proximitat de la relació i el registre del discurs i es manifesten en:

- La selecció i l'ús de les salutacions de rebuda, presentació, comiat.
- La selecció i l'ús de les formes de tractament: formal, informal i hitanoa.
- Les convencions en els torns de paraula.

2.2. Fórmules de cortesia que varien d'una cultura a una altra i la inadequada aplicació de les quals entrebanca o impossibilita el funcionament dels principis de cooperació i pot comportar malentesos interculturals.

2.3. Diferències de registre referides a diversos usos de la llengua en contextos diferents:

- formal
- estàndard
- informal
- *hitanoa*

2.4. Iniciació al reconeixement d'alguns indicadors lingüístics com ara l'accent i el lèxic, i aspectes paralingüístics i de llenguatge corporal elementals, per facilitar la comprensió de la llengua que s'aprèn.

B. Competència discursiva

El text com a unitat mínima de comunicació (discurs oral i discurs escrit).

1. Organització del discurs

1.1. Adequació al context

Relació del text amb la situació de comunicació.

Identificació i/o selecció de:

- 1.1.1. Els indicis situacionals: lloc, canal, persones interlocutores i relació entre ells.
- 1.1.2. Funció comunicativa del text.
- 1.1.3. Tipus de text i format.
- 1.1.4. Varietat i registre: llengua oral/llengua escrita; registre formal/informal; neutre; varietat estàndard/no estàndard.
- 1.1.5. Tema: enfocament i contingut.

1.2. Coherència textual

El text com a unitat global de significat.

- 1.2.1. Pertinència del contingut. Selecció de contingut rellevant.
- 1.2.2. Estructuració del contingut. Ordenació lògica de les idees.
- 1.2.3. Selecció de les estructures morfosintàctiques i del lèxic adequats.

1.3. Cohesió textual.

Organització interna del text. Inici, desenvolupament i conclusió de la unitat textual. Relacions sintàctiques i semàntiques (fenòmens gramaticals i lèxics) que connecten els enunciats d'un text entre si.

1.3.1. Inici del discurs

- Mecanismes iniciadors (presa de contacte). Fórmules per iniciar cartes i correus electrònics. Inici de contacte telefònic.
- Introducció del tema.
- Tematització.

1.3.2. Desenvolupament del discurs

- Desenvolupament temàtic
- Manteniment del tema
- Coreferència anafòrica/ catafòrica. Substitució d'elements esmentats o per esmentar en el discurs per proformes. Concordança dels temps verbals i dels marcadors temporals propis del nivell.
 - El·lipsi de l'antecedent de les frases de relatiu. El·lipsi del verb.
 - Repetició.
 - Reformulació. Paràfrasi i aclariments.
 - Èmfasi.

Expansió del tema

- Exemplificació.
- Al·lusions, referències, cites i evocacions.
- Enumeració, seqüenciació temporal.
- Reforç. Precisió/matisació.
- Contrast.
- Introducció de subtemes.
- Personalització:

Canvi temàtic

- Digressió.
- Recuperació del tema.

La connexió: ús d'elements d'enllaç i organització del text.

Connectors textuais:

- Addició.
- Contrast.
- Finalitat.
- Causa.
- Conseqüència.
- Condió.

1.3.3. Conclusió del discurs

- Resum /Recapitulació.
 - Indicació de tancament textual i tancament textual.
- ### 1.3.4. Discurs oral: iniciació, manteniment i seguiment (recursos específics).
- El torn de paraula: presa, manteniment i cessió.
 - Paper de la persona interlocutora.

Demostració de comprensió.
Demostració d'incomprensió.
Petició d'aclariments.
Demostració d'implicació
Petició de confirmació/opinió.
Recursos dilatoris: ús de mots falca.
Autocorrecció, rectificació, expressió de dubte.
• L'entonació com a recurs de cohesió del text oral.
1.3.5. La puntuació com a recurs de cohesió d'un text escrit: usos dels signes de puntuació.

2. Textos i àmbits d'ús

2.1. Expressió i interacció oral

2.1.1. Converses de caràcter col·loquial i transaccional sobre temes familiars, d'interès personal o relatius a la vida quotidiana (família, aficions, feina, viatges...).

2.1.2. Descripció i narració de fets.

2.1.3. Explicacions argumentades sobre projectes, opinions, sentiments i estats d'ànim.

2.1.4. Intervencions o parlaments breus (preparats o no) en situacions socials informals i semiformal (celebracions, dols, trobades acadèmiques o professionals...), cara a cara o davant d'una audiència.

2.1.5. Participació en activitats d'aprenentatge i d'avaluació (*role-play*, simulacions, enquestes, entrevistes).

2.1.6. Utilització dels mitjans que ofereixen Internet i les TIC.

2.2. Expressió i interacció escrita

2.2.1. Cartes personals per descriure experiències i impressions, fer projectes, suggeriments, donar i demanar consell, queixar-se, convidar, acceptar i refusar invitacions...

2.2.2. Textos de caràcter personal: diari, apunts, notes, pàgines personals a Internet...

2.2.3. Activitats d'aprenentatge i avaluació (narracions, escriptura creativa, col·laborativa...)

2.2.4. Contribució a material de l'aula o de l'escola, revista de l'escola o grup d'oci...

2.2.5. Participació en *xats*, *blogs*, i altres mitjans que ens ofereix Internet i les TIC.

2.2.6. Escriure per comunicar o compartir opinions, etc. i també pel plaer d'escriure (o jugar amb la llengua): poemes, breus textos literaris, cançons, etc.

2.3. Comprensió oral

2.3.1. Documents àudio i audiovisuals (textos senzills en llengua estàndard de situacions habituals de la vida quotidiana).

2.3.2. Notícies, reportatges, dibuixos animats i pel·lícules emesos per ràdio o televisió, en llengua estàndard sobre temes de la vida quotidiana.

2.3.3. Espectacles en directe (teatre, cinema, comentaris esportius, cançons...) en llengua estàndard sobre temes de la vida quotidiana.

2.3.4. Conferències i xerrades com a activitat d'aprenentatge o en situacions de l'entorn social i laboral de l'estudiant.

2.4. Comprensió escrita

2.4.1. Lectures graduades i novel·les curtes en versió original, sempre que el tema sigui conegut.

2.4.2. Textos de diaris o revistes sobre temes de la vida quotidiana o de l'interès de l'estudiant.

2.4.3. Activitats d'ensenyament-aprenentatge i d'avaluació, i explicacions sobre la llengua (metallenguatge).

- 2.4.4. Dictionaris, gramàtiques i enciclopèdies.
- 2.4.5. Cançons i poemes.

2.5. Mediació oral i escrita

- 2.5.1. Fer d'intermediari/ària en transaccions i situacions socials per a amistats, família, convidats estrangers...
- 2.5.2. Fer d'intermediari/ària per a la comprensió d'avisos (orals i escrits), menús, cartells, fulletons informatius.
- 2.5.3. Resum de l'essencial d'articles curts de diaris i revistes, entre L1 i L2.

C. Competència lingüística.

1. Lèxic i aspectes semàntics

- 1.1. Repertoris lèxics i utilització adequada dels mateixos (producció i comprensió) en els contextos a que es refereixen els objectius especificats per a cada nivell.
- 1.2. Famílies lèxiques.
- 1.3. Paraules compostes i derivades. Derivació:
Sufixos de derivació, substantius:
Abstractes: *-keria, -kuntza, -men/-pen, -tza*
Acció, *-keta, -(k)era*
Sufixos de derivació, adjectius: el prefix *a mari-*, i els sufixos *-ti, -tsu, -gari* i *-kor*.
Composició: Substantius: *argazki makina, lo zakua, haurtzaroa...* Adjectius: *burugogorra, ipurtarina, lotsagabea, amazuloa, eskuzabala...*
- 1.4. Regles morfològiques bàsiques (*hitztuna, ipurtarina, hizlaria...*)
- 1.5. Onomatopeies: *danba, kox-kox, ttipi-ttapa...*
- 1.6. Mots transparents o pròxims. Falsos amics.
- 1.7. Préstecs i mots d'origen estranger.
- 1.8. Frases fetes, dites i refranys.

2. Morfosintaxi

Elements constituents de l'oració

2.1. El substantiu

- 2.1.1. Tipus de substantius: animats/inanimats, comptables/incomptables.
- 2.1.2. Morfologia del substantiu: gènere.
- 2.1.3. El sintagma nominal: formació, ordre dels elements i elements imprescindibles i facultatius.

2.2. Els determinants

- 2.2.1. Articles: *-a, -ak, -ok*.
- 2.2.2. Demonstratius: distinció entre sing. i pl.
- 2.2.3. Quantificadors:
 - Numerals: ordinals i cardinals, mides i quantitats (*botila bat ardo, ardo botila bat*), i expressions (*gaur zortzi, bospasei urte inguru, hamaika aldiz, mila bider...*).
 - Indefinites: *zenbait, hainbeste, makina bat, aski, ugari, franko, mordoa...*
 - Generals: *guztia/dena, osoa*.
- 2.2.4. Determinats indefinites: *edozer, edozein*.

2.3. El pronoms

2.3.1. Els pronoms personals neutres i intensius (*neu*), reflexius (*bere burua, neure kasa, neure kabuz*) i recíprocs (*elkar*)

2.3.2. Els indefinits (derivats dels interrogatius): *norbait, zerbait, edonor, edozer...*

2.4. L'adjectiu

2.4.1. *Izenlaguna*

• Sufix *-ko*: element del SN+*-ko* (*begi urdineko neska, mendira joateko ohitura*).

SAdv.+*ko* (*euskarari buruzko liburua, sekulako kolpea*).

• Sufix *-(r)en*.

2.4.2. Morfologia de l'adjectiu.

• Expressió de grau: graduadors autònoms (*ikaragarri, izugarri, alper hutsa*) i duplicació.

• Expressió de la comparació: sufixos *-ago, -en -egi* i la partícula *hain*.

2.4.3. Posició de l'adjectiu dins del sintagma nominal.

2.4.4. Ús de l'adjectiu *berri*.

2.5. El verb

2.5.1. Tipus de verbs

• *Nor* i *nork*.

• Sintètics i perifràstics.

2.5.2. Formes no personals

• La nominalització: *-t(z)ea* (adjectiu + *izan*, adverbí + *egon, gustatu, kostatu, erabaki, ahaztu, merezi*, *-t(z)en* (*ikasi, jakin, hasi, utzi, lagundu, saiatu*) i *-t(z)eari* (*utzi*)).

2.5.3. Formes personals: temps i aspecte.

• L'aspecte:

-tu, -t(z)en, -ko.

Alltres maneres per indicar l'aspecte: *egona naiz, ikusia dut*.

Aditz oina: etor.

• Verbs sintètics:

Nor: *joan, etorri, ibili*: Indicatiu, passat.

Nor-nork (nor: 3a persona): *jakin, eraman, ekarri*. Indicatiu passat.

Nor-nori (nor: 3a persona): *egon*. Indicatiu, present.

Nor-nori-nork: Imperatiu (*esaiozu, galdeiozu, emaiozu*).

• Verbs perifràstics:

Nor: Indicatiu, passat i condicional hipotètic. Imperatiu. Potencial, present.

Nor-nori (nor: 3ª persona): Indicatiu, passat i condicional hipotètic (*gustatuko litzaidake*).

Nor-nork (nor: 1a i 2a persona): Indicatiu, present i condicional hipotètic. Imperatiu. Potencial, present.

Nor-nori-nork: Indicatiu, passat (*nion, zidan*).

2.5.4. Modalitat (perifrasís verbals).

• *Ari izan, ahal izan/ezin izan, behar izan, nahi izan*. Present, passat i futur.

2.5.5. Locucions verbals.

• Sust+ *izan*: *gose izan, beldur izan*.

• *Noren zain egon, noren bila ibili, noren antza izan*.

2.5.6. Construccions impersonals: *ikus daiteke*.

2.5.7. Partícules verbals: *al, ote i omen*.

2.5.8. Verbs factitius.

• *arazi: etorrarazi, eginarazi, sentiarazi...*

• *-ra: barrea eragin*.

2.5.9. L'element inquirít (*galdegaia*): *erori egin nintzen...*

2.6. Els adverbis

2.6.1. Tipus d'adverbis.

- Adverbis de temps: adverbis més freqüents (*umetan, gaztetatik...*), adverbis de freqüència (*noizean behin, sarritan, maiz...*), derivats dels interrogatius (*noizbait*).
- Adverbis de lloc: adverbis més freqüents, derivats dels demostratius, derivats dels interrogatius (*edonon, nonbait...*).
- Adverbis de manera: sufixos *-(e)la, -ki, -to, -ka, -ik*.
- Adverbis de grau: *erabat, aski, gutxien, gehien*.
- Adverbis d'opinió: certesa, incertesa (*beharbada, dudarik gabe, dirudienez*).

2.6.2. Locucions adverbials: *duela, orain (dela), di-da, ziztu bizian, hala-hola, hor nonbait, nahitaez, badaezbada...*

2.6.3. La posposició.

- *Noren: partez, kontu, arabera, truk(e)*.
- *Nori: buruz, begira*.
- *Non: zehar*.
- *Nondik: kanpo*.

2.7. La declinació

2.7.1. Els casos: casos gramaticals, casos d'espai i temps i d'altres.

2.7.2. Distinció.

- Sing./plur. i indeterminat (*mugagabea*).
- La *-a* orgànica.

2.8. L'oració simple

2.8.1. Estructura de l'oració.

- Ordre dels elements de l'oració. L'element inquirit *galdegaia*.
- Declarativa afirmativa i negativa.
- Interrogativa: *Noizkoa ote da?, Zenbat urte izango zenituen?*, sufix *-en*.
- Exclamativa: *Zein/zer.../(en)!*; *Bai...+ Adj.!*; *A zer nolako ...!*; demostratius i derivats (*Hau da hau, alfer hori!*)... Interjeccions i d'altres: *Hor konpon!, Baita zera ere!, Hara bestea!, Kokoteraino naukazu, Inondik inora!...*
- Imperativa (*Etor zaitetz, tira!, egidazu, esadazu, sufix -(t)zeko...*).
- Modificacions de l'estructura (*Egingo ez dizut ba!...*).

2.9. L'oració composta

2.9.1. La subordinació.

- Oracions subordinades substantives: *-(e)la, -t(z)eko, (ea).../-(e)n*.
- Oracions subordinades adjectives o de relatiu: *-(e)n, tako*.
- Oracions subordinades adverbials: temporals (*-(e)netik, -t(z)ean, -t(z)erakoan, -(e)n. bitartean, bezain laster*), condicionals (*-(e)z gero, (baldin) ba*), causals (*-(e)lako, bait*), finals (*-t(z)eko*), concessives (*inf+ nahiz eta/ arren*), comparatives (*baino...-ago (a), baino...gehiago / gutxiago, bezain, bezainbeste, hainbeste, hain*).

2.9.2. La coordinació

- Oracions conjuntives: *eta*.
- Oracions juxtaposades: copulatives (*ez bakarrik, ... ere*), adversatives (*alde batetik, ... bestetik*).
- Oracions disjuntives: *edo, edota, ala*.
- Oracions adversatives: *baina, baizik*.

3. Ortografia i aspectes gràfics

- L'alfabet.

- Ús de les majúscules i minúscules.
- Representació gràfica de fonemes i sons (*bat-batean, eginez gero*).
- Estructura sil·làbica. Divisió de paraules a final de línia.
- Ús dels signes de puntuació.
- Abreviatures (ordinals, l'hora, *e.a*).
- Sigles (*ETB, aek, HABE...*).
- La data amb lletres i xifres.
- Paraules compostes, juntes o separades, guionet, pèrdua de la vocal final del primer element de composició.

4. Fonètica i fonologia

- Sons i fonemes vocàlics. Absència de diftongs descendents.
- Sons i fonemes consonàntics. Sistema de sibilants. Valor de la *-r* en posició final de paraula.
- Processos fonològics: elisió (*eta>ta*), palatalització (*il, in*) i els *sandhis*.
- Accent, ritme i entonació: el sintagma (grup fònic) i l'oració (*mintzagaia* i *galdegaia*).
- Adaptació fonètica dels préstecs.